

Barokní mozaika

u nás asi 1650 - 1780

Krajina

Baroko nemá rádo divočinu, příroda musí být pod trvalou kontrolou. Barokní sloh komponuje celou krajinu. Bezpečná mírová doba umožňuje stavbu zámků s otevřeným dvorem a přímým spojením se zahradou. V krajině se objevuje množství kostelů, křížů, Božích muk, kapliček a soch svatých, jež se stávají centrem náboženských poutí. Významný prvek v krajině tvoří rybníky, zejména v krajině jižních Čech.

Dlouhodobá stabilizace hran pozemků vede ke vzniku mezí.

Ke konci 18. století dochází k maximálnímu odlesnění krajiny, zejména v hustěji osídlených oblastech, které silně přesahuje dnešní úroveň.

Lesy často trpí pastvou dobytka a stávají se z nich řídké porosty. Kvalitnější lesy zůstávají pouze v neobydlených částech pohoří, i ty se však těží pro potřeby hutí a skláren. Nedostatek paliva a stavebního dříví vyvolává nárůst zájmu o les a zapříčiňuje vznik lesního hospodářství.

Zemědělství

Převládá trojpolní soustava.

Dochází k postupné obnově zdecimovaného hospodářství, pětina půdy zůstává nevyužita a zarůstá ladem.

Od 18. století zaznamenává zemědělství postupný pokrok – nové postupy se prosazují zejména na velkostatkách. Začínají se využívat nové plodiny – brambory, kukuřice a pícniny (jetel). Rozšířené pěstování brambor zvyšuje úrodnost v méně příznivých oblastech a má za následek zvýšení počtu obyvatel.

Hospodářství

Rozvíjí se podnikání šlechty – panské mlýny, pivovary, pily, hamry, sklárny atd. Šlechta neúměrně využívá robotní práci poddaných.

Vznikají první manufaktury, v nichž je celý výrobní proces soustředěn pod jednou střechou. Opětovně se rozšiřuje těžba rud železných a neželezných kovů a jejich zpracování.

Změny ve společnosti

Velkou část Evropy zasahuje třicetiletá válka (1618-1648), která je jednou z největších katastrof v historii českých zemí. Naše země je mnohonásobně pleněna, z 1,4 milionů obyvatel přežije toto období pouhých 800 tisíc.

Úbytek obyvatel zapříčiňuje větší připoutání poddaných k robotní povinností.

Katolická šlechta rozšiřuje svá panství o konfiskované statky nekatolíků.

Třicetiletá válka znamená zhrucení představ o moudrosti lidstva a víry v myšlenky humanismu. Reakcí je návrat k hledání nadpřeměrného smyslu života (křesťanství, baroko).

Vývoj sídel

Úbytek obyvatel v některých případech způsobuje i zánik sídel (převážně v horších přírodních podmínkách). Obce tak prochází posledním výběrem podle přírodních podmínek.

Následující prosperita v 18. století znamená i velkou stavební činnost ve městech, což se odráží v městských palácích šlechty, v církevních stavbách i v měšťanských domech.

Jsou budovány rozsáhlé obranné systémy (Josefov, Terezín) a jsou stavěny a zlepšovány silnice.

Začíná se postupně přecházet na zděné stavby, z důvodu nedostatku stavebního dříví a zavedení ohňového patentu.

